

Sygn. akt I Ca 79/14

POSTANOWIENIE

Dnia 24 kwietnia 2014 r.

Sąd Okręgowy w Przemyślu Wydział I Cywilny w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Grażyna Mrozowicz

Sędziowie: SO Jacek Saramaga (spr.)

del. SSR Krzysztof Kamiński

Protokolant: st. sekretarz sądowy Izabela Skura

po rozpoznaniu w dniu 24 kwietnia 2014 r. w Przemyślu

na rozprawie

sprawy z wniosku

J. Z. (1)

z udziałem

A. P.

o podział majątku wspólnego

na skutek apelacji uczestniczki A. P.

od postanowienia Sądu Rejonowego w Jarosławiu

z dnia 6 listopada 2013 r., sygn. akt I Ns 7978/12

postanawia:

uchylić zaskarżone postanowienie i przekazać sprawę Sądowi Rejonowemu w Jarosławiu do ponownego rozpoznania pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego.

Uzasadnienie postanowienia

Sądu Okręgowego w Przemyślu

z dnia 24 kwietnia 2014 r.

Wnioskodawca J. Z. (1) domagał się podziału majątku wspólnego powstałego w czasie trwania związku małżeńskiego z uczestniczką A. P. Z.. Wnioskodawca wniósł o ustalenie, że w skład tego majątku wchodzi nakłady z majątku wspólnego na nieruchomość będącą własnością uczestniczki tj. działkę o nr (...) położoną w miejscowości N. - w postaci budynku mieszkalnego murowanego krytego blacho - dachówką o pow. (...)m⁽²⁾ o wartości 140 000 zł, a także samochód osobowy marki V. (...) o nr rej (...) o wartości 10 000 zł.

Wnioskodawca zaproponował, aby dokonać podziału majątku wspólnego w ten sposób, że samochód osobowy zostanie przydzielony na własność jemu, natomiast tytułem spłaty wyżej opisanych nakładów Sąd zasądzi od uczestniczki na jego rzecz kwotę 65 000 zł. Wnioskodawca wniósł także o obciążenie uczestników kosztami postępowania po połowie.

Uzasadniając wniosek, J. Z. (1) wskazał, że jego małżeństwo z uczestniczką zostało rozwiązane prawomocnym wyrokiem z dnia 13 czerwca 2012 r. przez Sąd Okręgowy w Przemyślu. Wnioskodawca podał, że w latach 2010 - 2011 wybudował wspólnie z uczestniczką, na działce stanowiącej jej własność, budynek mieszkalny murowany, który w chwili ustania wspólności majątkowej znajdował się w stanie surowym zadaszonym. Wnioskodawca ocenił wartość budynku na kwotę 140 000 zł i uznał, że należy mu się stosowna spłata z tytułu nakładów poniesionych z majątku wspólnego uczestników na nieruchomość będącą własnością A. P. Z. Ponadto wskazał, że z uwagi na fakt, iż jest on w posiadaniu samochodu marki V. (...) zasadnym byłoby przydzieleniu mu własności tej ruchomości.

Uczestniczka A. P. w odpowiedzi na wniosek przyznała, że w skład majątku wspólnego uczestników wchodziły nakłady z majątku wspólnego poczynione na nieruchomość stanowiącą jej wyłączną własność oraz samochód osobowy marki V. (...). Uczestniczka wskazała jednak, iż w jej ocenie wartość nakładów wynosi nie więcej niż 30 000 zł, natomiast wartość samochodu osobowego 12 000 zł. Uczestniczka przychyliła się do przedstawionego przez wnioskodawcę sposobu podziału majątku wspólnego z tą zmianą, iż tytułem spłaty zostanie zasądzona na rzecz J. Z. (1) kwota 21 000 zł.

W uzasadnieniu uczestniczka zarzuciła, że rozpoczęta po zawarciu związku małżeńskiego uczestników budowa domu była finansowana i prowadzona przez jej rodziców z przeznaczeniem wyłącznie dla uczestniczki. Ponadto podała, że zainwestowała w budowę również własne środki pieniężne uzyskane z pracy wykonywanej jeszcze przed ślubem z wnioskodawcą, finansowo pomogła jej także babcia.

Uczestniczka wskazała, że nakłady uczestników poczynione z majątku wspólnego na nieruchomość uczestniczki obejmują jedynie wartość zakupu pustaków ceramicznych oraz blacho - dachówki, a także zakupu drobnych rzeczy potrzebnych w trakcie budowy, jak np. gwoździ. Nakłady te, jak podała uczestniczka, pochodziły z otrzymanych przez uczestników prezentów ślubnych. W końcowej części wniosku uczestniczka naprowadziła, że łączna wartość majątku uczestników wynosi 42 000 zł - wnioskodawca powinien otrzymać na własność samochód osobowy oraz spłatę należnego mu udziału w poczynionych nakładach w łącznej wysokości 15.000 zł.

Podczas rozprawy w dniu 2 października 2013 r. wnioskodawca sprecyzował swoje stanowisko w sprawie wnosząc o zasądzenie od uczestniczki stosownych spłat z ustawowymi odsetkami od dnia uprawomocnienia się orzeczenia wydanego w niniejszej sprawie.

Podczas rozprawy w dniu 30 października 2013 r. uczestniczka ostatecznie wniosła o zasądzenie na rzecz wnioskodawcy tytułem dopłaty do wartości posiadanego udziału w majątku wspólnym kwoty 10 000 zł. W pozostałym zakresie uczestniczka podtrzymała swoje stanowisko w sprawie.

Postanowieniem z dnia 6.11.2013 r. Sąd Rejonowy w Jarosławiu ustalił, że w skład majątku wspólnego uczestników wchodzi:

nakłady poczynione z majątku wspólnego uczestników na położoną w N. nieruchomość, stanowiącą majątek osobisty uczestniczki A. P., oznaczoną ewidencyjnie numerem (...), dla której w Sądzie Rejonowym w Jarosławiu V Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzona jest księga wieczysta (...) – w postaci wybudowanego budynku mieszkalnego murowanego o pow.(...)m⁽²⁾ – o wartości 125.00,00 zł;

prawo własności samochodu osobowego m-ki V. (...) z roku prod.(...) o nr rej (...) – o wartości 10.000,00 zł. .

Sąd utalił, iż łączna wartość majątku wspólnego J. Z. (1) i A. P. wynosi 135.000,00 zł. i dokonał podziału tego majątku w ten sposób, że przyznał na rzecz uczestniczki składnik majątkowy opisany w pkt. 1 zaś na rzecz wnioskodawcy samochód osobowy. Sąd zasądził jednocześnie od uczestniczki na rzecz wnioskodawcy kwotę 57.500,00 zł tytułem spłaty i ustalił, że każdy z uczestników ponosi koszty związane ze swoim udziałem w sprawie.

Wydanie powyższego orzeczenie poprzedziło ustalenie, że wyrokiem z dnia 13 czerwca 2012 r. Sąd Okręgowy w Przemyślu orzekł rozwód małżeństwa wnioskodawcy J. Z. (1) i uczestniczki A. P. Z. zawartego w dniu 27 czerwca 2009 r. Uczestniczka z dniem 5 września 2012 r. powróciła do nazwiska P..

Sąd ustalił również, że w skład majątku wspólnego wnioskodawcy i uczestniczki wchodzi nakłady poczynione z majątku wspólnego uczestników na położoną w N. nieruchomość stanowiącą majątek osobisty uczestniczki A. P., oznaczoną ewidencyjnie numerem (...), dla której w Sądzie Rejonowym w Jarosławiu V Wydziale Ksiąg Wieczystych prowadzona jest księga wieczysta (...) - w postaci wybudowanego budynku mieszkalnego murowanego o pow. (...) m⁽²⁾ o wartości 125 000 zł oraz prawo własności samochodu osobowego marki V. (...) z (...) r. o nr rej (...) o wartości 10 000 zł. Łączna wartość majątku wspólnego uczestników wynosi 135 000 zł.

Kolejno Sąd przyjął, iż uczestnicy rozpoczęli budowę domu na działce stanowiącej wyłączną własność uczestniczki wiosną 2010 r. Na dzień ustania małżeństwa uczestników dom pozostawał w stanie surowym otwartym zadaszonym, pokryty był blacho - dachówką, posiadał. Przy budowie domu, w którym mieli zamieszkać uczestnicy postępowania, pomocy udzielali rodzice wnioskodawczyni M. P. i Z. P., ojciec wnioskodawcy J. Z. (2), szwagier wnioskodawcy G. Z. oraz kolega J. P. F.. Pomoc wskazanych osób polegała zarówno na wsparciu finansowym (M. P. i Z. P., J. Z. (2)), jak i fizycznej pracy na budowie (Z. P., J. Z. (2), P. F., G. Z.).

Jak wynika z ustaleń Sądu rejonowego do pracy przy budowie domu zatrudniony został murarz oraz pomocnik murarza. Budowa domu odbywała się w systemie gospodarczym. Wynagrodzenie za pracę murarza (ok. 200 zł dziennie) wypłacali rodzice uczestniczki, oni także kupowali niektóre potrzebne do budowy materiały, natomiast zakup blacho - dachówki (9 973,09 zł) sfinansował ojciec uczestnika. P. F. pomagał przy wykonywaniu fundamentów oraz przy rozszalowywaniu fundamentów i stropów, a także przy nakrywaniu domu dachem. Z kolei G. Z. wraz z wnioskodawcą wykonywał szalunki pod strop, zbrojenia, zalewanie stropów betonem, ich ocieplanie. Posiłki dla osób pracujących przy budowie przygotowywała uczestniczka wraz ze swoją babcią. Fizycznie pracowali na budowie zarówno ojciec wnioskodawcy, jak i ojciec uczestniczki. Pracowali także sami uczestnicy. Uczestnicy z własnych środków opłacili dokumentację niezbędną do rozpoczęcia budowy, kupili także pustaki.

Środki finansowe przeznaczone przez uczestników na budowę domu pochodziły z ich pracy zarobkowej wykonywanej w Anglii, gdzie przebywali i pracowali przed zawarciem małżeństwa, a także z prezentów ślubnych. Ponadto w trakcie trwania małżeństwa wnioskodawca podjął pracę w Firmie Handlowo - Usługowej (...); był zatrudniony od 1 września 2009 r. do 31 sierpnia 2011 r. jako monter urządzeń sanitarnych. Za swoją pracę wnioskodawca otrzymywał wynagrodzenie w kwocie 1 800 zł - 2 000 zł netto miesięcznie. W tym czasie uczestniczka nie pracowała.

W oparciu o tak ustalony stan faktyczny, Sąd Rejonowy powołał normy prawne regulujące ustrój majątkowy w małżeństwie oraz zasady zaliczania poszczególnych składników majątku do majątku wspólnego i osobistego małżonków. Sąd wskazał, że zasadą jest, że podział majątku wspólnego obejmuje przedmioty majątkowe, które były składnikami tego majątku w chwili ustania wspólności ustawowej i które istnieją w chwili dokonywania podziału majątku wspólnego.

W ocenie Sądu kwestią sporną między uczestnikami postępowania była wartość nakładów poczynionych z majątku wspólnego na majątek osobisty uczestniczki. Jak wskazał dalej Sąd Rejonowy art. 45 § 1 zd. 1 k.r. i o. stanowi, że każdy z małżonków powinien zwrócić wydatki i nakłady poczynione z majątku wspólnego na jego majątek osobisty, z wyjątkiem wydatków i nakładów koniecznych na przedmioty majątkowe przynoszące dochód. Z art. 567 § 1 kpc wynika, że w postępowaniu o podział majątku wspólnego po ustaniu wspólności majątkowej między małżonkami sąd rozstrzyga także o tym, jakie wydatki, nakłady i inne świadczenia z majątku wspólnego na rzecz majątku osobistego lub odwrotnie podlegają zwrotowi.

Zdaniem Sądu w sytuacji, gdy toku postępowania uczestnicy podawali rozbieżne wartości poczynionych na majątek osobisty uczestniczki nakładów zasadne było przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego z zakresu wyceny nieruchomości na okoliczność ustalenia wartości przedmiotowej nieruchomości według jej stanu na dzień ustania

wspólności majątkowej oraz wartości nakładów poczynionych przez wnioskodawcę na ten majątek wspólny w postaci wskazywanej w trakcie postępowania. Sąd przyjął za biegłym że wartość nieruchomości składającej się z działki nr (...) o pow. (...) ha oraz nakładów poniesionych na wybudowanie budynku mieszkalnego w stanie surowym otwartym zadaszonym na łączną kwotę 343 000 zł - z czego wartość działki to 218 000 zł, natomiast wartość nakładów 125 000 zł.

Sąd uznał opinię biegłego za wiarygodną w całości jako sporządzoną przez osobę kompetentną w sposób rzetelny i fachowy.

W ocenie Sądu I instancji, wbrew twierdzeniom uczestniczki, brak było podstaw do przyjęcia, że jej rodzice finansowali budowę domu na nieruchomości stanowiącej jej majątek osobisty z zamiarem przeznaczenia go wyłącznie na potrzeby córki. Dla Sądu z zebranego w sprawie materiału dowodowego wynikało, że pomoc, obejmująca także wsparcie finansowe, zarówno ze strony rodziny wnioskodawcy, jak i uczestniczki miała na celu zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych obojga uczestników postępowania; dom budowany był z myślą o nich obojga, stąd też wszelkie środki finansowe wydatkowane były na rzecz obojga małżonków.

Mając na uwadze całokształt zebranego w sprawie materiału dowodowego Sąd uznał, że uczestniczka A. P. nie wykazała prawdziwości swoich twierdzeń i nie udowodniła, by wartość majątku wspólnego uczestników wynosiła 30 000 zł oraz, by jej rodzice finansowali budowę przedmiotowego domu wyłącznie na jej potrzeby, gdyż poza zeznaniami własnymi i swoich rodziców, nie przedstawiła żadnego dowodu na poparcie swoich twierdzeń w tym zakresie. W ocenie Sądu, skoro rodzice uczestniczki rzeczywiście mieliby na celu budowę domu jedynie dla niej, z pewnością zadbałoby o formalne zabezpieczenie tego faktu, chociażby przez zawarcie z córką umowy darowizny.

Mając na uwadze powyższe, Sąd ustalił skład i wartość majątku wspólnego uczestników zgodnie z pkt I i II przedmiotowego postanowienia i dokonał jego podziału w sposób opisany powyżej.

Apelację od powyższego postanowienia złożyła uczestniczka A. P., zaskarżając je w całości. Uczestniczka zarzuciła Sądowi Rejonowemu

błędne ustalenia polegające na przyjęciu, że w skład majątku wspólnego wchodzi nakłady poczynione z majątku wspólnego uczestników na nieruchomość stanowiącą jej majątek osobisty;

błędne ustalenie, że pomoc przy budowie domu polegała na wsparciu ojca wnioskodawcy, który miał zakupić blachodachówkę;

naruszenie przez Sąd art. 45 § 1 k.r.o. poprzez dokonanie rozliczeń środków finansowych uzyskanych przez uczestników przed powstaniem wspólności majątkowej jako nakłady z majątku wspólnego na majątek osobisty uczestniczki, w sytuacji, gdy nie powinny być one rozliczane w postępowaniu o podział majątku;

błędne przyjęcie, że finansowanie budowy domu przez rodziców uczestniczki miało na celu zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych obojga małżonków, w sytuacji, gdy czynili oni nakłady na majątek osobisty swojej córki;

błędne ustalenie wartości majątku wspólnego i związane z tym błędne wyliczenie należnej wnioskodawcy spłaty.

Wskazując na powyższe uchybienia, skarżąca wniosła o zmianę zaskarżonego orzeczenia i ustalenia, że:

- nakłady z majątku wspólnego uczestników na jej majątek osobisty wyniosły 30.000 zł, zaś wartość samochodu osobowego wynosi 12.000 zł.
- wartość majątku wspólnego wynosi 42.000 zł
- dokonanie podziału majątku wspólnego poprzez przyznanie na własność uczestniczki wartość nakładów, zaś na własność wnioskodawcy samochodu osobowego

- zasądzenia od uczestniczki na rzecz wnioskodawcy tytułem spłaty kwoty 9.000 zł.
- ewentualnie o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Jarosławiu.

Uczestniczka podniosła, że Sąd Rejonowy naruszył przepis art. 45 § 1 k.r.o. dokonując rozliczenia w postępowaniu o podział majątku wspólnego nakładów poczynionych z majątków osobistych uczestników na majątek osobisty - nieruchomość stanowiącą własność uczestniczki. W jej ocenie nie było podstaw do zaliczania na poczet nakładów z majątku wspólnego na majątek osobisty uczestniczki środków pieniężnych zgromadzonych przez uczestników przed powstaniem wspólności majątkowej małżeńskiej, pochodzących z pracy poza granicami kraju.

Apelująca zarzuciła także, że Sąd błędnie ocenił darowizny dokonywane przez jej rodziców na budowę domu, podnosząc, że w sytuacji, gdy nieruchomość stanowiła jej własność brak było podstaw do przyjęcia, iż inwestycje rodziców w tę nieruchomość mogły stanowić darowiznę na rzecz obojga małżonków.

Zdaniem uczestniczki Sąd nie ustalił prawidłowo składu majątku wspólnego nabytego w czasie trwania wspólności majątkowej małżeńskiej i nie dokonał prawidłowych wyliczeń nakładów z majątku wspólnego na majątek osobisty uczestniczki, co musi skutkować zmianą lub uchyleniem zaskarżonego postanowienia.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja, o ile wnosi o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu jest uzasadniona, gdyż Sąd Rejonowy nie rozpoznał istoty sprawy (art. 386 § 4 k.p.c.) naruszając przy tym prawo materialne, a zgromadzone dowody nie dają wystarczających podstaw do zmiany wyroku przez Sąd drugiej instancji.

Nierozpoznanie istoty sprawy zachodzi gdy rozstrzygnięcie sądu pierwszej instancji nie odnosi się do tego, co było przedmiotem sprawy, gdy zaniechał on zbadania materialnej podstawy powództwa albo merytorycznych zarzutów pozwanego. Ta ostatnia sytuacja ma miejsce w niniejszym przypadku.

Zważyć należy, że w ramach postępowania apelacyjnego sąd drugiej instancji rozpoznający sprawę na skutek apelacji nie jest związany przedstawionymi w niej zarzutami dotyczącymi naruszenia prawa materialnego, wiąże go natomiast zarzuty dotyczące naruszenia prawa procesowego, jednocześnie w granicach zaskarżenia bierze z urzędu pod uwagę nieważność postępowania. Stanowisko powyższe wyrażone przez Sąd Najwyższy w uchwale z 31.01.2008 r. sygn.. III CZP 49/07 (OSNC 2008/6/55) Sąd Okręgowy podziela w całości.

Dla dokonania oceny zasadności apelacji niezbędne było w pierwszej kolejności odniesienie się do zarzutów naruszenia przepisów postępowania oraz wadliwości dotyczących poczynionych ustaleń faktycznych, bowiem w apelacji pozwanego podniesione zostały zarówno zarzuty proceduralne, jak też dotyczące wykładni i zastosowania przepisów prawa materialnego.

Taka konieczność wynika stąd, że nie jest kwestionowane w judykaturze, iż warunkiem prawidłowego doboru i zastosowania przepisów prawa materialnego, jest uprzednie niewadliwe ustalenie stanu faktycznego. Rozważenie zarzutów materialnoprawnych poprzedzone być musi analizą zarzutów skierowanych przeciwko podstawie faktycznej zaskarżonego orzeczenia, a więc tych o charakterze procesowym. Zawsze bowiem, zanim dojdzie do odtworzenia i stanowczego zaakceptowania faktów stanowiących podłoże danej sprawy, dokonanie subsumcji i rozwiązanie problemów materialnoprawnych jest przedwczesne albo w ogóle niemożliwe (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 04.10.2002 r., III CZP 62/02, OSNC 2004/1/7).

Mając na względzie przedstawioną wyżej chronologię odnieść należało się w pierwszym rzędzie do powołanych w apelacji powoda zarzutów naruszenia przepisów postępowania, a zwłaszcza naruszenia art. 233 k.p.c. poprzez nieuzasadnione uznanie, że darowizny rodziców powódki dokonywane na nieruchomość stanowiącą jej majątek

osobisty czynione były na majątek wspólny małżonków. W tej części ocena materiału dowodowego dokonana przez Sąd Rejonowy nosi cechy dowolnej, sprzecznej, a przede wszystkim sprzecznej z logiką. Słusznie podnosi w swej apelacji skarżąca, że w sytuacji, gdy jej rodzice finansowali w znacznej części budowę domu na działce stanowiącej jej wyłączną własność, nie można uznać, iż czynili to na rzecz obojga małżonków, zwłaszcza, że na tę okoliczność brak w sprawie dowodów. Nielogiczne, w ocenie Sądu Okręgowego, jest przyjęcie, że darowizna dokonana stricte na majątek osobisty jednego z małżonków co do zasady może być uznana za dokonaną na majątek wspólny. Jest to uzasadnione tym bardziej tym, że rodzice uczestniczki finansowali bezpośrednio składnik majątku osobistego uczestniczki. Ocena działania rodziców uczestniczki w sposób przyjęty przez Sąd Rejonowy byłaby hipotetycznie możliwa, gdyby oświadczyli oni, że darowizny dokonywane były na rzecz obojga małżonków, albo gdyby finansowali oni powstanie składnika majątku wspólnego.

Słusznie wskazała także uczestniczka, że Sąd nie dokonał praktycznie żadnych ustaleń w zakresie nakładów czynionych przez uczestników na majątek osobisty A. P. ze swych majątków osobistych – środków pieniężnych zgromadzonych przed powstaniem wspólności ustawowej. Wobec znacznych rozbieżności twierdzeń w tym zakresie (wnioskodawca podawał, że mogło to być 50.000 zł, zaś uczestnika, że około 15.000 zł) należało przeprowadzić postępowanie dowodowe w tym kierunku, choćby przez zażądanie zestawień operacji bankowych na kontach uczestników lub sald ich kont na dzień powstania wspólności majątkowej małżeńskiej, co pozwoliłoby na ustalenie wysokości tych nakładów.

Mając na uwadze powyższe, z częściowo zasadny uznać należy również zarzut naruszenia przez Sąd Rejonowy prawa materialnego, w szczególności art. 45 § 1 k.r.o. Sąd Okręgowy nie podziela jednak zarzutu apelacji, że w każdym przypadku nie jest możliwe rozliczanie nakładów czynionych z majątków osobistych małżonków na majątek osobisty jednego z nich w postępowaniu o podział majątku. Wprawdzie tego rodzaju nakłady nie są objęte dyspozycją powołanego wyżej przepisu, to jednak jednolite w zasadzie stanowisko Sądu Najwyższego (podzielane przez Sąd Okręgowy) pozwala, na rozliczenie w postępowaniu o podział majątku również nakładów z majątku osobistego małżonków na majątek osobisty jednego z nich z wypadkach w których zachodzi konieczność kompleksowego rozliczenia nakładów w jednym postępowaniu ze względu na przedmiot majątkowy, którego dotyczy postępowanie, w szczególności zaś, gdy na rzecz stanowiącą majątek osobisty jednego z małżonków dokonano nakładów zarówno z majątku wspólnego jak i z majątków osobistych małżonków (vide: uchwała SN z 16.12.1980, III CZP 46/80, OSNCP 1981, Nr 11, poz. 206, wyrok SN z 7.06.2002, IV CKN 1108/00, niepublikowany). Z opisaną powyżej sytuacją mamy do czynienia w rozpatrywanej sprawie, stąd też zasadne zdaniem Sądu Okręgowego jest stosowne rozliczenie nakładów wnioskodawcy poczynionych z jego majątku osobistego na majątek osobisty uczestniczki, oczywiście po uprzednim ustaleniu wysokości tych nakładów.

Przy dokonywaniu tych ustaleń Sąd powinien mieć na uwadze, że w sytuacji gdy małżonkowie zbudowali dom na gruncie wchodzącym w skład majątku osobistego uczestniczki, wartość dokonanych nakładów określa się w ten sposób, że - po pierwsze - należy ustalić ułamkowy udział nakładów każdego z małżonków w sumie nakładów, wskutek których powstał budynek, i to według rzeczywistych kosztów budowy, i stosownie do tych ułamków ustalić udział każdego z małżonków w wartości rynkowej domu w chwili ukończenia jego budowy albo w chwili ustania wspólności ustawowej; po drugie - jeśli między tamtą chwilą a datą orzekania o podziale majątku wspólnego nastąpiła zmiana wartości budynku niewywołana okolicznościami, za które jedno z małżonków odpowiada, należy ustalić wartość domu według cen rynkowych z daty podziału i ustalić udział każdego z małżonków w tej wartości według ustalonego - jak poprzednio - ułamka. Takie sposób dokonywania wyliczenia nakładów, akceptowany przez Sąd Okręgowy, wskazał Sąd Najwyższy w uzasadnieniu uchwały z dnia 16.12.1980 r., III CZP 46/80 (OSNC 1981, nr 11, poz. 206).

Sąd Rejonowy pominął w swych rozważaniach przytoczone w podstawie faktycznej roszczenia twierdzenia o powyższych faktach i materiał dowodowy w tej części, w której odnosił się on do nakładów dokonanych przez uczestników z ich majątków osobistych na majątek osobisty uczestniczki w trakcie trwania małżeństwa. Sprawa zatem nie została rozpoznana co do istoty, co powoduje konieczność uchylenia zaskarżonego postanowienia i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu.

Przy ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd Rejonowy w pierwszej kolejności, realizując obowiązek ustalenia składu i wartości majątku wspólnego podlegającego podziałowi ustali wartość nakładów każdego z małżonków dokonanych z ich majątków osobistych na majątek wspólny i osobisty uczestniczki, wartość nakładów dokonanych z majątku wspólnego na ten majątek, następnie zaś dokona prawidłowego, ustalając w sposób jednoznaczny jaki miały one charakter, rozliczenia tychże nakładów oraz darowizn dokonywanych przez członków rodzin uczestników. W szczególności zaś poczyni rzetelne ustalenia i dokona zgodnej z zasadami określonymi w art. 233 k.p.c. oceny materiału dowodowego w tym zakresie (darowizny rodziców uczestniczki dokonywane na budowę domu, przeznaczenie oszczędności posiadanych przez uczestników w dacie powstania wspólności majątkowej małżeńskiej)

Z uwagi na powyższe i w oparciu o wskazane przepisy Sąd Okręgowy orzekł jak w sentencji na podstawie art. 386 § 4 k.p.c. Rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego pozostawiono do rozstrzygnięcia Sądowi Rejonowemu zgodnie z art. 108 § 2 k.p.c.